

9 ශ්‍රේණිය

අනුලෝම සමානුපාත

එකිනෙකට වෙනස් රාශි දෙකක් දෙකක්-එකම අනු එකම අනුපාතයකට වැඩිවේ නම් හෝ අඩු වේ නම් එම රාශි අනුලෝම සමානුපාත ලෙස හැඳින්වේ.

සබන් කැට එක මිල - රු.20 කි

සබන් කැට 3ක මිල - රු. 60 කි

සබන් අතර අනුපාතය

1:3

මිල අතර අනුපාතය

20:60

සරල කළ විට

1:3

1:3

එබැවින් සබන් කැට ගණන හා ඒවායේ මිල අනුලෝම සමානුපාතයකි.

ඒ අනුව පෙළ පොතේ එහි **10.1** අභ්‍යාස සිදු කරන්න.

එකීය ක්‍රමය භාවිතයෙන් අනුලෝම සමානුපාත සම්බන්ධ ගැටළු විසඳීම.

නිදසුන

1) පෑන් 5ක මිල රු. 80කි. පෑන් 8ක මිල සොයන්න.

විසඳීම.

පෑන් 5ක මිල = රු.80

පෑන් 1ක මිල = රු. $\frac{80}{5}$

= රු.16

පෑන් 8ක මිල = රු. $16 \times 8 =$

= රු. 128

මෙම නිදසුන විෂීය සමීකරණයක් ලියා සමානුපාත භාවිතයෙන් ද පහත පරිදි විසඳිය හැකිය.

පෑන් 8ක මිල රුපියල් X ගනිමු.

මේ අනුව

පෑන් අතර අනුපාතය

5:8

=

මිල අතර අනුපාතය

80 : X

$\frac{5}{8}$

=

$\frac{80}{X}$

8

X

එමනිසා

$5 \times X$

=

80×8

$\frac{5X}{5}$

=

$\frac{640}{5}$

5

5

X = 128

මේ අනුව පෑන් 8ක මිල = රු. 128

ඔබට තවදුරටත් පැහැදිලි කර තවදුරටත් පැහැදිලි කර ගැනීමට අවශ්‍ය නිදසුන් පෙළ පොතේ දක්වා ඇත.

මේ අනුව පෙළ පොතේ

(1) 10 . 2 අභ්‍යාසය කරන්න

(2) 10 . 3 අභ්‍යාසය කරන්න.

විදේශ මුදල්

නිදසුන

පෙළ පොතෙහි 10 පිටුවේ දක්වා ඇති විනිමය අනුපාත වගුව අනුව

ඇමරිකන් ඩොලර් 50 ක මුදලක් ශ්‍රී ලංකා රුපියල් වලට හුවමාරු කරගත් අයෙකුට හිමිවන මුදල ශ්‍රී ලංකා රුපියල් කීයක් වේද?

$$\begin{aligned} \text{ඇමරිකන් ඩොලර් 1ක වටිනාකම} &= \text{රු.151.20කි.} \\ \text{මේ අනුව ඇමරිකන් ඩොලර් 50 ක වටිනාකම} &= 151.20 \times 50 \\ &= \underline{\underline{\text{රු.7560.00}}} \end{aligned}$$

නිදසුන

පුද්ගලයෙකු රු. 113400 ක මුදලක් ඇමරිකන් ඩොලර් වලට මාරු කර ගනී. ඔහුට ලැබෙන ඇමරිකන් ඩොලර් ගණන කීයද?

$$\begin{aligned} \text{රු. 151.20 ක වටිනාකම} &= \text{ඇමරිකන් ඩොලර් 1} \\ \text{රු. 113400 ක වටිනාකම} &= \frac{113400}{151.20} \times \frac{100}{100} \\ &= \frac{11340000}{15120.00} \\ &= \frac{1134000}{1512} \\ &= 750 \\ &= \text{ඇමරිකන් ඩොලර් 750කි} \end{aligned}$$

මේ අනුව පෙළ පොතේ 10.5 අභ්‍යාසය කරන්න.